

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 25.05.1967, sp. zn. Tzv 18/67, ECLI:CZ:NS:1967:TZV.18.1967.1

Číslo: 10/1968

Právní věta:

K pomeru trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1, 2 tr. zák. a pokusu znásilnenia podľa § 8, 241 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 25.05.1967

Spisová značka: Tzv 18/67

Číslo rozhodnutí: 10

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Omezování osobní svobody, Znásilnění

Předpisy: 140/1961 Sb. § 231
§ 241

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkom vojenského obvodového súdu bol obvinený uznaný vinným medzi iným trestným činom obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1, 2 tr. zák., pretože dňa 19. 10. 1967 o 21.45 hod. v úmysle dosiahnuť súlož zastavil občianku P, požiadal ju, aby ho bozkala, a keď ho odmietla a začala sa mu brániť, strhol ju na zem, ľahol si cez jej telo, niekoľkokrát ju udrel do tváre, vyzýval ju, aby nekričala, škrtil ju a ohmatával jej cez nohavice pohlavný orgán a svoje násilné konanie zanechal až vtedy, keď počul, že sa k miestu približujú iné osoby. Za tento trestný čin a za ďalšie bol odsúdený k trestu odňatia slobody na dva roky nepodmienečne. Výkon trestu bol nariadený do prvej nápravno výchovnej skupiny.

Na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu zrušil Najvyšší súd citovaný rozsudok a prikázal vojenskému obvodovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Najvyšší súd zistil, že súd prvého stupňa správne ustálil, že obvinený odišiel dňa 19. 10. 1966 vo večerných hodinách bez oprávnenia a v podnapilom stave z kasárni spoločne s vojínom K do mesta.

Cestou zastavoval neznáme ženy a dával sa s nimi do hovoru. Na otázku vojína K, prečo to robí, odpovedal v tom zmysle, že chce s niektorou dosiahnuť intímny pomer. Za týmto účelom a po vzdialení sa od vojína K. zastavil na odľahlejšom mieste okolo 21.45 hod. aj 23ročnú občianku P. V úmysle dosiahnuť u nej súlož chytil ju zozadu za ruku, obrátil k sebe a žiadal, aby ho bozkala. Keď sa menovaná proti tomu ohradila a snažila sa mu vytrhnúť a odstrkovala ho, chytil ju oboma rukami a strhol, takže spadla na zem, na pravý bok. Obvinený si na ňu ľahol a držal ju a keď sa poškodená stále bránila, aj ho pri tom uhryzla a volala o pomoc, obvinený ju niekoľkokrát udel do tváre, vyzýval ju, aby nekričala, škrtil ju a ohmatával jej cez dlhé vrchné nohavice pohlavný orgán. Keď pri škrtení poškodená nemohla už ani dýchať a obvinený súčasne počul, že sa k miestu približujú nejaké osoby, pustil ju na chvíľku a vstal a potom ju odtiahol niekoľko metrov smerom k rieke do tieňa pod stromy a tam ju držal. Pýtal sa jej, či ich počuje a hrozil jej, že ju udrie keď bude kričať. Keď však poškodená počula na blízkom drevenom mostíku približujúce sa kroky, vykričala o pomoc. Vtedy ju obvinený pustil a dal sa na útek. Po mostíku prichádzali manželia H a počuli volanie poškodenej o pomoc. Občan H sa rozbehol po hlase a keď dobehol k poškodenej, uvidel ešte utekajúceho obvineného. Poškodená potom rozrušeným hlasom obidvom rozpovedala, čo sa jej stalo, na čo všetci traja odišli do kasárni, kde poškodená bezpečne označila obvineného ako páchatela.

Z takto spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci neurobil však súd prvého stupňa správne závery. Jeho pochybenie začalo už pri hodnotení vykonaných dôkazov. Podľa § 2 ods. 6 tr. por. všetky orgány činné v trestnom konaní, teda aj súdy, hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. Súd prvého stupňa sa však podľa tejto zásady v danom prípade dôsledne neriadil, keď na jednej strane síce správne zistil, že celkové konanie obvineného bolo motivované dosiahnutím súlož s poškodenou, ale na druhej strane bez opodstatnenia konštatoval, že konanie obvineného nedosiahlo stupňa bezprostrednosti. Takto celý súhrn zhora už uvedených a ním správne zistených skutkových okolností prípadu hodnotil celkom nesprávne a postavil ho vlastne do vnútorného rozporu s pohnútkou činu obvineného. Len tak mohol nakoniec dôjsť k celkom nesprávnemu záveru o vine obvineného trestným činom obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 a 2 tr. zák. Tento záver odôvodnil poukázaním na skutkové okolnosti veci, ktoré podľa neho svedčia o tom, že obvinený bránil poškodenej vo voľnom pohybe a že teda týmto konaním spáchal trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa ods. 1 § 231 tr. zák. Naproti tomu však musel vziať do úvahy aj zistenú skutočnosť, že obvinený chcel týmto konaním dosiahnuť bez dobrovoľného svolenia, násilím s poškodenou súlož a tak urobil záver, že spáchanie tohto činu podľa ods. 1 § 231 tr. zák. mu malo uľahčiť iný trestný čin. V celom súhrne posúdil teda konanie obvineného nielen podľa ods. 1 § 231 tr. zák., ale aj podľa ods. 2 tohoto ustanovenia, pričom zo všetkých súvislostí zdôvodnenia tohto právneho záveru vyplýva, že za uvedený iný trestný čin považoval znásilnenie podľa § 241 tr. zák.

Toto právne hodnotenie veci súdom prvého stupňa je v rozpore so zákonom.

Trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 tr. zák. spácha, kto inému bez oprávnenia bráni užívať osobnú slobodu. Ak spácha tento čin uvedený v odseku 1 v úmysle uľahčiť iný trestný čin, bude jeho čin posúdený prísnejšie aj podľa ods. 2 § 231 tr. zák. Z tohto zákonného ustanovenia teda vyplýva, že k právnej kvalifikácii činu aj podľa ods. 2 § 231 tr. zák. stačí, ak páchatel mal v úmysle uľahčiť činom podľa § 231 ods. 1 tr. zák. iný trestný čin a nezáleží teda na tom, či tento iný trestný čin bol skutočne spáchaný, alebo či došlo k jeho pokusu podľa § 8 ods. 1 tr. zák. alebo k príprave na tento trestný čin podľa § 7 ods. 1 tr. zák. Pre tuto prísnejšiu kvalifikáciu činu stačí teda dokázanie úmyslu páchatela uľahčiť činom uvedeným v ods. 1 § 231 tr. zák. iný trestný čin. Ak by potom došlo aspoň k príprave na tento iný trestný čin, alebo k jeho pokusu, išlo by tu o súbeh trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 a 2 tr. zák. s touto prípravou resp. pokusom trestného činu, ktorý mal páchatel v úmysle uľahčiť.

Pokiaľ ide o pomer trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 tr. zák. a ďalšieho

trestného činu, nepôjde o súbeh týchto trestných činov resp. o súbeh trestného činu obmedzovania osobnej slobody a prípravy či pokusu ďalšieho trestného činu, ak v zákonných znakoch druhého trestného činu je už obsiahnuté obmedzovanie osobnej slobody, ak teda trestný čin obmedzovania osobnej slobody je zahrnutý v ďalšom trestnom čine, ovšem za predpokladu, že tento ďalší trestný čin je prísnejšie trestný.

Ak teda páchatel' v úmysle spáchať iný trestný čin nenaplní všetky jeho zákonné znaky, ale dokoná znaky trestného činu obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 tr. zák. obsiahnuté v znakoch iného trestného činu, dopustí sa pokusu tohto iného trestného činu resp. prípravy naň, pokiaľ nie je trestný čin obmedzovania osobnej slobody prísnejšie trestný. Preto súbeh trestného činu obmedzovania osobnej slobody s trestným činom znásilnenia podľa § 241 tr. zák. alebo s prípravou naň či s jeho pokusom, ak bol trestný čin obmedzovania osobnej slobody prostriedkom k znásilneniu, nie je možný a pôjde len o trestný čin znásilnenia, alebo o prípravu naň (§ § 7 ods. 1, 241 tr. zák.) či o jeho pokus (§ § 8 ods. 1, 241 tr. zák.). Nemožnosť súbehu trestných činov podľa § § 231 a 241 tr. zák. ovšem nebráni, aby tam, kde páchatel' síce dobrovoľne upustil od pokusu ďalšieho trestného činu, resp. dobrovoľne upustil od konania smerujúceho k jeho spáchaniu, dokončil ale už trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 tr. zák., nebolo uznané, že sa tohto činu dopustil za okolnosti uvedenej v § 231 ods. 2 tr. zák., teda v úmysle uľahčiť iný trestný čin.

Z toho vyplýva, že v danom prípade, keďže obvinený dobrovoľne neupustil od úmyslu dosiahnuť násilím súlož s poškodenou, ale práve naopak, pre jej odpor a pretože bol pri čine vyrušený, bol až týmito okolnosťami prinútený z miesta činu utiecť, nemôže ísť o trestný čin obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 a 2 tr. zák. Skutkové okolnosti tohto prípadu svedčia jednoznačne, že celé konanie obvineného bezprostredne smerovalo k násilnému dosiahnutiu súložu s poškodenou a že tu teda ide o pokus trestného činu znásilnenia podľa § § 8 ods. 1, 241 ods. 1 tr. zák., ku ktorému dokonaniu bolo obmedzovanie osobnej slobody len prostriedkom.